

Wakati wa Kuamua

Na Randolph Dunn

Kwa nini tuhangaikie kitakachotokea baada ya maisha yetu hapa Duniani? Kwa hivyo, ikiwa una wasiwasi **Je, Unaishi kwa Ajili ya UZIMA WA BAADA YA UZIMA (Mbinguni)?**

Watu wanaoamini kuna uzima wa milele pamoja na Muumba wao na kifo cha haki au cha milele pamoja na shetani na jaribio lisilo la haki la kufuata baadhi ya tafsiri ya kanuni, kanuni na amri za Mungu. Mungu anahitaji mtu awe ndani ya Kristo ili akubalike. "Katika yeye huyo, kwa damu yake, tunao ukombozi wetu, masamaha ya makosa yetu, sawasawa na wingi wa neema yake." "Hata imekuwa, mtu akiwa ndani ya Kristo amekuwa kiumbe kipya amesamehewa dhambi zake zilizopita tazama, yamekuwa mapya.

Mtindo wa maisha wa watu hawa utajumuisha:

- Kumpenda, kumheshimu, kumtukua, kumsifu, na kumwabudu Mungu kama alivoelekeza katika Neno lake.
- Kutamani mema kwa kila mtu, hata maadui zao.
- Kutoa mahitaji, ya wajane, yatima, na hasa Wakristo.

Kwa kuwa msamaha wa dhambi zetu, uko ndani ya Kristo jambo letu kuu linapaswa kuwa kujifunza jinsi Kristo anatamani tuishi. Inapaswa kuwa dhahiri kwamba maagizo, mafundisho, na mifano Yake yanapatikana katika Neno Lake. Fundisho moja liko katika mfano ufuatao:

Wakati mmoja mtaalamu wa sheria alisimama ili kumjaribu Yesu. "Mwalimu," akauliza, "nifanye nini ili niurithi uzima wa milele?" "Imeandikwa nini katika Sheria?" alijibu. "Unaisomaje?" Akajibu: 'Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote na kwa nguvu zako zote na kwa akili zako zote' na, 'Mpende jirani yako kama nafsi yako.'" "Umejibu kwa usahihi," Yesu akajibu. "Fanya hivi nawe utaishi." Lakini alitaka kujihesabia haki, ndipo akamuuliza Yesu, "Na jirani yangu ni nani?" Alifikiri angeweza kufanya kazi fulani ambayo ingemletea uzima wa milele.

Pia tunaambiwa "Muwe waigaji wa Mungu, kwa hiyo, kama watoto wapendwao na kuishi maisha ya upendo, kama Kristo alivyotupenda sisi, akajitoa kwa ajili yetu kuwa sadaka yenye harufu nzuri na dhabihu kwa Mungu" na "Mkinipenda, mtatii amri zangu".

Kuna maagizo mengi kwa wale walio ndani ya Kristo ya kufuata katika kuwa waigaji wa Mungu na hivyo kuishi katika UZIMA WA BAADA YA MUNGU.

“Msiipende dunia wala chochote kilicho katika dunia. Mtu akiipenda dunia, kumpenda Baba hakumo ndani yake. Kwa maana kila kilichomo duniani, yaani, tamaa ya mtu mwenye dhambi, na tamaa ya macho yake, na kujisifu kwa vile alivyo navyo; havitoki kwa Baba, bali kutoka kwa ulimwengu. Ulimwengu na tamaa zake unapita, bali mtu anayefanya mapenzi ya Mungu anaishi milele.”

“Hivi ndivyo tunavyojua kwamba tunawapenda watoto wa Mungu: kwa kumpenda Mungu na kuzitii amri zake. Huu ndio upendo kwa Mungu: kutii amri zake. Na amri zake si mzigo mzito.”

Kwa wale walio katika Kristo Yohana aliandika “Hii ndiyo habari tuliyoisikia kwake na kuihubiri kwenu: Mungu ni nuru kwa mambo yote mema: upendo, ukweli, rehema, fadhili, uaminifu. Ndani Yake, hakuna giza- jambo baya: chuki, wivu, uongo, kisasi, ubinafsi. Ikiwa tunadai kwamba tuna ushirika naye lakini tunaenenda gizani, tunasema uongo na hatuishi kwa ukweli. Bali tukienenda nuruni, kama yeye alivyo katika nuru, twashirikiana sisi kwa sisi, na damu yake Yesu, Mwana wake, yatusafisha dhambi yote”.

“Tukisema kwamba hatuna dhambi, tunajidanganya wenyewe na ukweli haumo ndani yetu. Tukiziungama dhambi zetu, yeye ni mwaminifu na wa haki hata atuondolee dhambi zetu, na kutusafisha na udhalimu wote. Ikiwa tunadai kwamba hatujatenda dhambi, tunamfanya yeye kuwa mwongo na neno lake halina nafasi katika maisha yetu.

“Wapenzi, msiiamini kila roho, bali zijaribuni hizo roho, kwamba zimetokana na Mungu; kwa sababu manabii wa uongo wengi wametokea duniani. Hivi ndivyo mnavyoweza kumtambua Roho wa Mungu: Kila roho inayokiri kwamba Yesu Kristo amekuja katika mwili inatoka kwa Mungu, lakini kila roho isiyomkiri Yesu haitokani na Mungu. Hii ndiyo roho ya mpinga Kristo, ambayo mmesikia kwamba inakuja na hata sasa tayari iko ulimwenguni”.

“Kisha hatutakuwa tena watoto wachanga, tukitupwa huku na huku na mawimbi, na kupeperushwa huku na huku na kila upepo wa mafundisho, na kwa hila na hila za wanadamu katika hila zao. Badala yake, tukisema kweli kwa upendo, tutakua katika mambo yote hata tumfikie yeye aliye Kichwa, yaani, Kristo. Kutoka kwake, mwili wote ukiungamanishwa na kushikanishwa kwa msaada wa kila kiungo, hukua na kujijenga wenyewe katika upendo, kila kiungo kinapofanya kazi yake. Kwa hiyo, nawaambieni haya, na kusisitiza katika Bwana, kwamba msiishi tena kama watu wa mataifa mengine, katika ubatili wa mawazo yao. Wametiwa giza katika akili zao na kutengwa na maisha ya Mungu kwa sababu ya ujinga uliomo ndani yao kutokana na ugumu wa mioyo yao. Wakiwa wamepoteza usikivu wao wote, wamejitoa wenyewe katika uasherati ili kujiingiza katika kila aina ya uchafu, wakiwa na tamaa isiyokoma ya zaidi”.

“Tunawatangazieni yale tuliyoayaona na kuyasikia ili nanyi pia mpate kushirikiana nasi. Na ushirika wetu ni pamoja na Baba na pamoja na Mwana wake Yesu Kristo.”

“Basi, kwa kuwa mmekuwa wateule wa Mungu, watakatifu wapendwao, jivikeni moyo wa rehemu, utu wema, unyenyekevu, upole na uvumilivu.”

“Vumilianeni na sameheaneni nyinyi kwa nyinyi nyinyi kwa nyinyi Sameheni kama Bwana alivyowasamehe ninyi.”

“Zaidi ya hayo yote jivikeni upendo, ndio unaounganisha vitu vyote katika upatano mkamilifu.

“Acheni amani ya Kristo itawale mioyoni mwenu, kwa kuwa kama viungo vya mwili mmoja mliitwa kwenye amani. Na uwe na shukrani. Neno la Kristo na likae kwa wingi ndani yenu mnapofundishana na kuonyana.”

"Lo lote mfanyalo, ikiwa ni kwa neno au kwa tendo, fanyeni yote katika jina la Bwana Yesu, mkimshukuru Mungu Baba kwa yeye."

“Kwa sababu hiyo hiyo fanyeni bidii kuongeza wema katika imani yenu; na kwa wema ujuzi; na katika maarifa, kiasi; na katika kuwa na kiasi, saburi; na katika saburi, utauwa, na utauwa, upendano wa kindugu; na kwa wema wa kindugu, upendo. Maana mkiwa na sifa hizo kwa wingi, zitawafanya msiwe wavivu na wasio na matunda katika kumjua Bwana wetu Yesu Kristo.

"Siku za mwisho kutakuwako na watu wenye dhihaka watakaofuata tamaa zao mbaya." Hawa ndio watu wanaowatenganisha ninyi, wanaofuata fikira za asili tu wala hawana Roho. Lakini ninyi wapendwa, jijengeni katika imani yenu iliyo takatifu sana na kuomba katika Roho Mtakatifu. Jilindeni katika upendo wa Mungu huku mkingojea rehemu ya Bwana wetu Yesu Kristo ili mpate uzima wa milele. Warehemu wenye shaka; kunyakua wengine kutoka kwa moto na kuwaokoa; wengine wawe na huruma, iliyochanganyika na kuchukia hata mavazi yaliyotiwa madoa na mwili ulioharibika.

Ni wazi kutoka hapo juu kwamba wale walio ndani ya Kristo lazima wakue. Kwa hiyo, swali muhimu ni “nitakuaje” ili maisha yangu yawe kioo cha mfano wa Mungu? Je, ninaweza kufanya nini ili kuwa kama Mungu zaidi kwa kuendelea kuakisi mfano wa wazi zaidi wa kiini chake na asili yake ya upendo, ukweli, na haki ninapozeeka?

Maswali

1. Sharti la kwanza na kuu la kuurithi uzima wa milele ni upendo na imani katika Mungu - Mungu ni upendo.

T. _____ F. _____

2. Upendo ambao Mungu anatamani ni kufanya yaliyo bora zaidi kwa ajili ya uzima wa milele wa mtu.

T. _____ F. _____

3. Ni nini kinaendelea kumsafisha aliye ndani ya Kristo
 - a. _____ Kutii amri zake kikamilifu na kikamilifu
 - b. _____ Kukusanyika pamoja na Wakristo wengine
 - c. _____ Damu ya Kristo
 - d. _____ Wale walio katika Kristo wana dhambi kwani dhambi zote zilizopita, za sasa, na zijazo zimesamehewa kikamilifu.
4. Mtu anahitaji kuwa na nini ili kuunganisha kila kitu kwa umoja?
 - a. _____ Upendo
 - b. _____ Ukweli
 - c. _____ Amani
5. Ni nini kinachowazuia watu wa Mungu wasiwe watu wasiofaa na wasio na matokeo?
 - a. _____ Maarifa na uvumilivu
 - b. _____ Kujidhibiti
 - c. _____ Upendo
 - d. _____ Utauwa
 - e. _____ Yote hapo juu

Je, Unaishi kwa ajili ya KUFA BAADA YA KUFA (Kuzimu)?

Somo la 2

Kwa hiyo, kama huishi kwa ajili ya UZIMA, basi je, unaishi kwa ajili ya MAUTI YA BAADAYE? Kuna wengine hawaamini hata hivyo. Wanaamini kwamba kila mtu ataishi milele na Mungu. Kwa hivyo, wanaishi kwa falsafa ya:

- Kula, kunywa, na kufurahi kwa maana kesho unaweza kufa.
- Kilicho changu ni changu. Ni nini chako nitakichukua nikitaka.
- Yeyote anayepata zaidi maishani ndiye anayeshinda.
- Siogopi mtu yeyote, Mungu wala mwanadamu. MIMI NDIYE mwenye uwezo.

Kwa hiyo, wanafuata tendo la Adamu na Hawa kwa kukubali tamaa zao na kufanya wanachotaka kufanya badala ya kile ambacho Mungu anataka. Mungu aliwaambia katika kitabu cha Mwanzo sura ya pili "Matunda ya kila mti wa bustani waweza kula, walakini matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya usile, kwa maana siku utakapokula matunda ya mti huo utakufa hakika." "Kisha nyoka akamwambia mwanamke, 'Hakika hamtakufa. Kwa maana Mungu anajua kwamba siku mtakayokula matunda yake, macho yenu yatafumbuliwa, nanyi mtakuwa kama Mungu, mkijua mema na mabaya.' Basi, mwanamke alipoona ya kuwa ule mti wafaa kwa chakula, wapendeza macho, nao ni mti wa kutamanika kwa hekima, basi alitwaa katika matunda yake akala. Pia

akampa mume wake pamoja naye, naye akala.” Baadaye BWANA Mungu akamwambia mwanamke, Ni nini hiki ulichofanya?

Yakobo aliiweka hivi katika sura ya 1 mstari wa 12 hadi 15 “Heri mtu astahimiliye majaribu; kwa maana akiisha kukubaliwa ataipokea taji ya uzima, ambayo Bwana amewaahidia wampendao. Mtu ajaribiwapo, asiseme, Ninajaribiwa na Mungu; kwa maana Mungu hawezi kujaribiwa na uovu, wala yeye mwenyewe hamjaribu mtu ye yote. Lakini kila mmoja hujaribiwa na tamaa yake mwenyewe huku akivutwa na kudanganywa. Kisha tamaa ikiisha kuchukua mimba huzaa dhambi; na dhambi ikiisha kukomaa huzaa mauti.”

Kwa kutotii kwa Adamu na Hawa, wakikubali tamaa zao, dhambi iliingia ulimwenguni. “Kwa hiyo, kama vile dhambi ya mtu mmoja iliingia ulimwenguni, na kifo kupitia dhambi; na hivyo kifo kikaenea kwa watu wote kwa sababu wote wamefanya dhambi.

Lakini kuna tumaini “Kwa maana kama vile mlivyovitoa viungo vyenu kuwa watumwa wa uchafu na maasi hata zaidi kuwafanya waasi; vivyo hivyo sasa vitoeni viungo vyenu kuwa watumwa wa haki kwa ajili ya utakatifu. Kwa maana mlipokuwa watumwa wa dhambi, mlikuwa huru katika haki. Je, mlipata matunda gani wakati huo kwa mambo haya ambayo sasa mnayaonea aibu? Maana mwisho wa mambo hayo ni mauti. Lakini sasa mkiisha kuwekwa huru mbali na dhambi, na kufanywa watumwa wa Mungu, mnayo matunda yenu ndiyo utakatifu, na mwisho wake ni uzima wa milele. Kwa maana mshahara wa dhambi ni mauti.”

Yafuatayo ni marejezo kadhaa ya Biblia kuhusu mambo ambayo Mungu huchukulia kuwa dhambi, uasi-sheria, uasi, na kutotii. Wale wafanyao hivyo huishi kwa KUFA BAADA YA KUFA.

Mwanzo 6:5-6“MUNGU akaona ya kuwa maovu ya mwanadamu ni makubwa duniani na kwamba kila kusudi analowaza moyoni mwake ni baya tu sikuzote. BWANA akaghairi kwa kuwa amemfanya mwanadamu duniani, akahuzunika moyoni.”

Mwanzo 13:13“Lakini watu wa Sodoma walikuwa wabaya na wenye dhambi nyingi mbele za BWANA.”

Mwanzo 19:4-5“Wakamwita Lutu, “Wako wapi wale wanaume waliokuja kwako usiku huu? Ututoe nje ili tulale nao.”

Waefeso 5:5“Kwa maana hili mnaweza kujua hakika: Hakuna mwasherati, mchafu wala mwenye tamaa, mtu wa namna hiyo ni mwabudu sanamu, aliye na urithi katika ufalme wa Kristo na Mungu.

Waebrania 10:26-31“Kwa maana kama tukifanya dhambi kusudi baada ya kuupokea ujuzi wa ile kweli, haibaki tena dhabihu kwa ajili ya dhambi, bali kuna kuitazamia hukumu yenye kutisha, na ukali wa moto utakaowala wao wapingao. Mtu ye yote aliyeikataa sheria ya Mose, hufa pasipo huruma kwa ushuhuda wa mashahidi wawili au watatu. Je! mnadhani atastahili adhabu kali zaidi kiasi gani yule aliyemkanyaga Mwana wa Mungu, na kuihesabu damu ya agano ambayo ametakaswa nayo kuwa ni kitu cha kawaida, na kumtukana Roho wa neema? Kwa maana

tunamjua yeye aliyesema, Kisasi ni changu, mimi nitalipa, asema Bwana. Na tena, Bwana atawahukumu watu wake. Ni jambo la kutisha kuanguka katika mikono ya Mungu aliye hai.”

Yakobo 1:19-21“Basi, ndugu zangu wapenzi, kila mtu na awe mwepesi wa kusikia, si mwepesi wa kusema, si mwepesi wa hasira; kwa maana ghadhabu ya mwanadamu haitoi haki ya Mungu. Kwa hiyo wekeni kando uchafu wote na uovu uzio, na kupokea kwa upole neno lile lililopandwa ndani, ambalo laweza kuziokoa roho zenu.”

Petro wa pili 2:4-11“Kwa maana ikiwa Mungu hakuwaachilia malaika waliokosa, bali aliwatupa hata kuzimu, na kuwatia katika vifungo vya giza, walindwe hata ije hukumu; wala hakuuhurumia ulimwengu wa kale, bali alimwoko Nuhu, mhubiri wa haki, mmoja wa watu wanane, alipoleta gharika juu ya ulimwengu wa wasiomcha Mungu; na akaifanya miji ya Sodom na Gomora kuwa majivu, akaihukumu iwe maangamizo, akiwafanya kuwa kielelezo kwa wale watakaokuwa hawamcha Mungu baadaye; na kumkomboa Loti mwadilifu, ambaye alionewa na mwenendo mchafu wa waovu (kwa maana mtu huyo mwadilifu, akikaa kati yao, aliitesa nafsi yake ya haki siku baada ya siku kwa kuona na kusikia matendo yao ya uasi-sheria) — basi Bwana ajua jinsi ya kuwaokoa watauwa na majaribu na kuwaweka wasio haki chini ya adhabu kwa siku ya hukumu, na hasa wale waendao kufuatana na mwili katika tamaa mbaya na uchafu. Wana kimbelembele na nia yao binafsi. Hawaogopi kuwatukana wakuu, lakini malaika, ambao ni wakuu kwa uwezo na uwezo, hawaleti mashtaka ya laana dhidi yao mbele za Bwana.

Petro wa pili 2:12-17“Lakini hawa, kama wanyama wa asili wasio na adabu, walioumbwa ili kukamatwa na kuangamizwa, huyatukana mambo wasiyoyaelewa; Watu hao ni mawaa na mawaa, wakijihusisha na madanganyo yao wenyewe huku wakila pamoja nanyi, wakiwa na macho yaliyojaa uzinzi usioweza kuacha dhambi, wakiwashawishi watu wasio imara. Wana mioyo iliyozezwa katika mazoea ya kutamani na ni watoto waliolaaniwa. Wameiacha njia iliyonyoka, wakupotea, wakiifuata njia ya Balaamu, mwana wa Beori, aliyependa ujira wa udhalimu; lakini alikemewa kwa ajili ya uovu wake: punda, bubu, akisema kwa sauti ya mtu, akauzia wazimu wa nabii huyo. Hawa ni chemchemi zisizo na maji, mawingu yachukuliwayo na tufani, ambao wamewekewa weusi wa giza milele.”

Wathesalonike wa pili 1:3-10“Ndugu, imetupasa kumshukuru Mungu sikuzote kwa ajili yenu kama itupasavyo, kwa kuwa imani yenu inakua sana, na upendo wa kila mmoja wenu unazidi kuongezeka kwa kila mmoja wenu, hata sisi wenyewe tunajisifu juu yenu katika makanisa ya Mungu kwa ajili ya saburi yenu na imani katika adha zenu zote na dhiki mnazostahimili; *ambayo ni*uthibitisho wa hukumu ya haki ya Mungu, ili mpate kuhesabiwa kuwa mmestahili ufalme wa Mungu, ambao kwa ajili yake mnateswa; tangu *ni*jambo la haki mbele za Mungu kuwalipa dhiki wale wanaowatesa ninyi, na *kwakuto*aninyi mnaotaabika, pumziken pamoja nasi, atakapofunuliwa Bwana Yesu kutoka mbinguni pamoja na malaika zake wenye nguvu, katika mwali wa moto, akiwalipiza kisasi wale wasiomjua Mungu, na wale wasioitii Injili ya Bwana wetu Yesu Kristo. Hawa wataadhibiwa kwa uharibifu wa milele kutoka kwa uso wa Bwana na utukufu wa nguvu zake. atakapokuja, siku hiyo, ili kutukuzwa katika watakatifu wake, na kustaajibishwa na wote walioamini, kwa sababu ushuhuda wetu uliaminiwa kwenu.”

Ufunuo 20:10 “Ibilisi, aliyewadanganya, akatupwa katika ziwa la moto na kiberiti, alimo yule mnyama na yule nabii wa uongo. Nao watateswa mchana na usiku milele na milele.”

Ufunuo 21:8“Bali waoga, na wasioamini, na wachukizao, na wauaji, na wazinzi, na wachawi, na hao waabuduo sanamu, na waongo wote, sehemu yao ni katika lile ziwa liwakalo moto na kiberiti; hiyo ndiyo mauti ya pili.”

Yohana wa kwanza 1:10“Tukisema kwamba hatukutenda dhambi, twamfanya Yeye kuwa mwongo, wala neno lake halimo mwetu.”

Sasa kunaweza kuwa na mijadala mingi kuhusu hasa asili ya BAADA YA KIFO. Je, ni mateso halisi au ya kitamathali, yasiyoisha au maangamizi, na kuendelea na kuendelea.

Bila kujali asili ya KIFO CHA BAADA YA KIFO, kitakuwa cha kutisha sana na cha mwisho kiasi kwamba hakuna mtu mwenye akili timamu angetaka kutumwa huko.

Wakaaji wa milele Kuzimu watakuwa.

- Angles ambao waliasi.
- Mwoga.
- Ya kuchukiza.
- Mchawi.
- Waongo.
- Ibilisi.
- Nabii wa Uongo.
- Kutokuamini.
- Wauaji.
- Waabudu sanamu.
- Mzinzi wa ngono.
- Waasherati.

Habari njema ni kwamba si lazima kwa mtu kuondoka katika ardhi ya wafu ili kuingia katika ardhi ya wafu. Angalia mwaliko wa Mungu kwa Israeli katika Kumbukumbu la Torati sura ya thelathini. Tazama, nimekuwekea leo mbele yako uzima na mema, na mauti, na mabaya, kwa kuwa nakuagiza leo, kumpenda Bwana, Mungu wako, na kwenda katika njia zake, na kushika maagizo yake, na amri zake, na hukumu zake, upate kuwa hai na kuongezeka; naye Bwana, Mungu wako, atakubarikia katika nchi uingiayo kuimiliki; lakini moyo wako ukikengeuka, hata usiposikia, na kuwaabudu leo, na kuwatumikia watu wengine unaovutwa; Hakika upoteze; Ardhi ambayo Bwana waliwaapia baba zenu, Ibrahimu, na Isaka, na Yakobo, kwamba nitawapa.”

Tamaa ya Mungu ni kwamba wale walioumbwa katika asili yake wapatanishwe Naye na kuwa na uhusiano wa karibu naye mara tu baada ya kuzikwa katika kifo cha Kristo. “Bwana hakawii kuitimiza ahadi yake, kama watu wengine wanavyokudhani kukawia, bali huvumilia kwenu. Hataki mtu yeyote apotee bali anataka kila mtu abadili jinsi anavyofikiri na kutenda. “Mwaona,

kwa wakati ufaao, tulipokuwa tungali hatuna nguvu, Kristo alikufa kwa ajili ya waovu. Lakini Mungu aonyesha pendo lake yeye mwenyewe kwetu sisi: tulipokuwa tungali wenye dhambi, Kristo alikufa kwa ajili yetu. Kwa kuwa sasa tumehesabiwa haki kwa damu yake, si zaidi sana tutaokolewa na ghadhabu ya Mungu kwa yeye!

Jichunguzeni wenyewe. Je, unaishi kwa ajili ya MAISHA YA BAADAYE AU YA BAADA YA KUFA?

Maswali

1. Dhambi za Adamu na Hawa zilikuwa zipi?
 - a. ___ Kula ikiwa tunda lililokatazwa
 - b. ___ Kujificha kutoka kwa Mungu
 - c. ___ Kutomtii Mungu kwa kukubali tamaa zao
2. Mtu hutenda dhambi wakati
 - a. ___ Kujaribiwa
 - b. ___ Kuvutwa kwenye jaribu
 - c. ___ Kukubali majaribu
3. Matokeo ya dhambi ni mauti?
T. ___ F. ___
4. Ni nani asiye na urithi mbinguni?
 - a. ___ Wasio na maadili
 - b. ___ Mwenye pupa / mwabudu sanamu
 - c. ___ Mchafu
 - d. ___ Yote hapo juu
5. Mungu alisamehe, akawaacha, malaika waliotenda dhambi na kumwasi.
T. ___ F. ___
6. Wakaazi wa Akhera ni:
 - a. ___ Malaika walioasi
 - b. ___ Ibilisi (Shetani)
 - c. ___ Waongo
 - d. ___ Wazinzi (waasherati)
 - e. ___ Mwoga (woga)
 - f. ___ Kutoamini
 - g. ___ Wayahudi
 - h. ___ Yote hapo juu
 - i. ___ Yote hapo juu isipokuwa g.